

BÖLÜM 1

POSTPARTUM DÖNEM FİZYOLOJİSİ

Çiğdem GÜN KAKAŞÇI¹

GİRİŞ

Doğumdan hemen sonra başlayan ve doğum sonrası ilk 6-12 haftayı içeren döneme postpartum dönem, postnatal dönem, lohusalık veya puerperium adı verilmektedir. Bazı kaynaklarda ise bu dönemin bir sene sürebildiği bildirilmiştir. Puerperium kelimesi ortaya çıkarmak anlamında Puer (latince)+parus (çocuk) kelimelerinden türetilmiştir. Postpartum dönem kadın için gerileyici (retrogresif) ve ilerleyici (progresif) değişiklikler içermektedir. Gerileyici değişiklikler üreme sistemi başta olmak üzere diğer sistemlerde meydana gelirken, ilerleyici değişiklikler, laktasyon için hazırlanan memelerde görülür.

Uterin involusyon

Uterus yaklaşık 1000 gr ağırlığındadır ve doğumdan hemen sonra 5000 ml'lik bir hacme sahipken, gebe olmayanlarda ağırlığı ve hacmi yaklaşık 70 g ve 5 ml'dir. Uterus boyutlarındaki ani küçülme fetüsün, plasentanın ve amniyotik sıvının dışarı atılmasının bir sonucudur. Daha ileri uterus involusyonunda hücre içi miyometriyal protein otolizi rol oynar. Uterus kas hücreleri, sitoplazmanın enzimatik sindiriminin bir sonucu olarak boyut yönünden küçülür. Fakat hücre sa-

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik AD, cigdemkakasci@sdu.edu.tr

KAYNAKLAR

1. Kurnaz E. Doğum Sonu Dönem Tanımı, Önemi, Fizyolojik Değişiklikler ve Adaptasyon. Kömürücü N, Demirci N., (Eds.). *Perinatoloji Hemşireliği* içinde, 1.baskı.2010. p. 243-249.
2. Kirlek F, Öztürk Can H. Postpartum dönem.In: Ümran Sevil, Gül Ertem (Eds.), *Perinatoloji ve bakım*, 1. Baskı, In: (p. 409-496). Ankara: Ankara Nobel tıp kitapevi;2016.
3. Cunningham FG, Leveno KJ, Bloom SL, Dashe JS, Hoffman BL, Casey BM., Spong CY. (Eds.). The puerperium. In: *Williams Obstetric*. 25th ed. In:(p. 1471-1504). USA: McGraw Hill;2018.
4. Casanova R., Chuang A., Goepfert AR., Hueppchen NA., Weiss PM. Pospartum care. In: *Beckmann and Ling's obstetrics and gynecology*, 8th ed. In: (p. 299-316). China, Wolters Kluwer;2019.
5. Aisien AO. The Puerperium. In: Friday Okonofua, Joseph A. Balogun, Kunle Odunsi, Victor N. Chilaka (Eds.). *Contemporary Obstetricsand Gynecologyfor Developing Countries*, 2nd ed. In: (p.257-264). Switzerland, Springer; 2020.
6. Coşkun A., Aslan, E.,Doğum sonu dönem. Hazırlayan: Anahit M. Coşkun. Tankuter K.(ed). *Kadın sağlığı ve hastalıkları hemşireliği el kitabı*.2. baskı. In(239-294). Koç Üniversitesi Yayınları SANERC;2012.
7. Pessel C., Tsai MC. The normal puerperium. In: Alan H. DeCherney Lauren Nathan, Neri Laufer, Ashley S. Roman (Eds.). *Current Diagnosis & Treatment Obstetrics & Gynecology*, 12th ed. In: (p.190-213). McGraw Hill LANGE;2018
8. Gölbaşı Z., Evcil F. Pospartum dönem ve bakım. In: Ayten Şentürk Erenel, Gülşen Vural (Eds.), *Hemşireler ve ebeler için perinatal bakım*, 1. Baskı, In: (p. 311-338). İstanbul tıp kitapevi;2020.
9. Turğal M. Puerperium ve puerperal hastalıklar. In: Serdar Günalp, Kunter Yüce (Eds.). *Temel kadın hastalıkları ve doğum bilgisi*, 3.baskı. In: (p. 1084-1089). Ankara: Güneş tıp kitapevi;2014.
10. Alden KR. Pospartum physiologic changes. In: Deitra Leonard Lowdermilk, Shannon E. Perry, Kitty Cashion, Kathryn Rhodes Alden (Eds.). *Maternity women's health care*,11th ed. In: (p.473-522). USA: Elsevier;2016.
11. Murray SS., McKinney ES. Pospartum physiologic adaptations. In: *Foundation of maternal newborn and women's health nursing*, 6th ed. In: (p. 328-367). USA: Elsevier Saunders;2014.
12. Ekşi Z. Doğum sonu dönem. In: Hediye Arslan Özkan (Ed.) *Hemşirelik ve ebelik için kadın sağlığı ve hastalıkları*, 1.baskı, In: (p. 493-534). Ankara: Akademisyen kitapevi; 2019.
13. Beckmann CRB, Ling FW., Herbert WNP, Laube DW., Smith RP, Casanova R., Chuang A., Goepfert AR., Hueppchen NA., Weiss PM. Postpartum Care. In: *Obstetrics and Gynecology*, 7th ed. In:(p.150-156). USA, Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins;2014.
14. Taşkın L., Akan N. Doğum sonu dönem. In: Lale Taşkın (Ed.). *Doğum ve kadın sağlığı hemşireliği*, 13. Baskı. In: (p.533-571). Ankara: Akademisyen tıp kitapevi; 2016.
15. Alden KR. Maternal physiologic changes. In: Shannon E. Perry, Marilyn J. Hockenberry, Deita Leonard Lowdermilk, David Wilson (Eds.). *Maternal Child Nursing Care*. 5th ed. In (p. 483-509). Canada: Elsevier Mosby; 2014.